

TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 2460
Tarih : 17-10-2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 17/10/2023

Nejla Demir
Ağrı Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 19-10-2023	Esas No: 2/1688

1. Name 2. Address 3. City 4. State 5. Zip 6. Phone
--

TEAM GRIFFIN DAK
No: 1305050

GENEL GEREKÇE

Mülakat uygulamaları ve kamuda işe alımlar, son yıllarda sıkça tartışılan ve değişen bir konu haline gelmiştir. Bu konudaki gelişmeler, özellikle Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2023 seçimlerine yönelik vaatleri ve sonraki açıklamalarıyla önem kazanmıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğan, seçim öncesinde 11 Nisan 2023'te AKP'nin Seçim Beyannamesi ve Milletvekili Tanıtım Toplantısı'nda kamuda işe alımlarda mülakatın kaldırılmasına ilişkin bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmada, kamu atamalarının sadece yazılı sınav sonuçlarına dayandırılacağını belirtmiş, ancak "görevin getirdiği zorunluluklar dışında" mülakatın kaldırılacağını öne sürmüştür. AKP'nin seçim beyannamesinde de benzer bir vaat bulunmuş, ancak hangi kamu kurumlarında mülakatın kaldırılacağı veya devam edeceği belirtilmemiştir.

Seçimlerden önce dönemin Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, öğretmen atamalarında mülakatın kaldırılacağını açıklamıştır. Ancak, yeni Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin, 11 Eylül 2023'te katıldığı programda Milli Eğitim Bakanlığı'nda mülakatla personel alımının devam edeceğini duyurdu. Mülakatların yapılma şeklini değiştireceklerini açıklayan Tekin'e Erdoğan'ın mülakatları kaldırma vaadinin hatırlatılması üzerine Tekin "Cumhurbaşkanımız mülakatların uygulanış biçimiyle ilgili rahatsızlığını dile getirdi. Biz de mülakatları mülakat gibi yapmaya karar verdik" yanıtını verdi. Bu açıklama ile günümüze kadar yapılan mülakatların şeffaf yapılmadığına dair kanaatleri güçlendirmiştir. Böylelikle Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın seçim öncesinde kamuda mülakatın kaldırılacağına dair verdiği vaadin en azından MEB'in yapacağı atamalarda gerçekleşmeyeceği açıklanmış oldu.

Kamuda işe alım süreci genellikle "Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik" ile belirlenir. Bu yönetmelik A ve B grubu kadrolar arasında bir ayırım yapar. Öğretmenler gibi bazı meslek grupları B grubu kadrolarda yer alır. İlk olarak 1999 yılında Devlet Memurluğu Sınavı (DMS) adıyla yapılmaya başlanan ve 2002 yılında bu yana Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) olarak yapılan sınavın esas amacı, o tarihlerde kamuda liyakati ön plana çıkarmak ve torpille işe alımları engellemek olarak belirlenmiş. 2016'dan bu yana KPSS'nin yanında mülakatın gelmesi de torpille işe alımların artması yönündeki endişeleri artırdı. 2016 yılından bu yana öğretmen atamalarında mülakat uygulaması başlamıştır. Bu uygulama, özellikle KPSS puanlarına dayalı atamaların yanı sıra sözlü sınavın da dikkate alındığı bir model sunmuştur.

Bizler, kamuda mülakat uygulamalarının adaletsizliklere yol açtığını ve torpile olanak tanıdığını iddia ederek, bu uygulamaların kaldırılmasını ve işe alımların daha şeffaf ve objektif kriterlere dayandırılmasını savunmaktayız. Bu noktadaki öngörümüz, özellikle öğretmen atamalarında mülakatın kaldırılması yönündedir.

Kamuda mülakat uygulamaları, öğretmen sendikaları da dahil olmak üzere pek çok sendika ve sivil toplum kuruluşu tarafından eleştirilmektedir. Sendikalar, mülakatların kamu personeli alımlarında adaletsizliklere neden olduğunu ve liyakati önemli ölçüde etkilediğini dile getirmektedir.

Bu kanun teklifi, kamuda işe alımlarda mülakat uygulamalarının kaldırılması gerekliliğine dayanmaktadır. Kamuda yapılan işe alımlarda mülakatın kaldırılması, daha şeffaf, tarafsız, ve liyakate dayalı bir personel seçim sürecini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda, bu teklif ile işe alım süreçlerinin objektif kriterlere dayandırılması ve kamu kaynaklarının daha etkili bir şekilde kullanılması hedeflenmektedir.

• Adalet ve Eşitlik:

Mülakat uygulamaları, adayların eşit ve adil bir şekilde değerlendirilmesine imkan tanımamaktadır. Kamu görevlerine yapılan alımlarda, sadece yazılı sınav sonuçlarının değerlendirilmesi, her adayın aynı ölçütler çerçevesinde değerlendirilmesini sağlayacaktır. Bu, adalet ve eşitlik ilkesinin daha iyi korunmasına katkıda bulunacaktır.

- **Liyakat ve Yetkinlik:**

Kamuda işe alımlarda liyakatin ve yetkinliğin öne çıkması büyük bir önem taşımaktadır. Yazılı sınavlar, adayların sahip olduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri ölçmek için daha objektif bir araç sunar. Bu nedenle, mülakat uygulamalarının kaldırılması, işe alımlarda liyakati ve yetkinliği esas almayı teşvik edecektir.

- **Şeffaflık ve Güvenilirlik:**

Kamu personel alımlarının şeffaf ve güvenilir olması, toplumun devlete olan güvenini artırır. Yazılı sınavlar, tüm adaylar için aynı kriterlere dayalı olarak değerlendirildiğinden, sürecin şeffaf ve güvenilir olduğunu gösterir.

- **Kamu Kaynaklarının Verimli Kullanımı:**

Mülakat uygulamaları, ek bir maliyet ve zaman kaybı oluşturur. Bu teklifin kabul edilmesi, kamu kaynaklarının daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlar.

- **Sosyal Adalet:**

Kamuda işe alımlarda mülakatın kaldırılması, toplumun farklı kesimlerinden gelen adayların eşit bir fırsat tanıdığına dair bir mesaj iletmektedir. Bu, sosyal adaletin güçlendirilmesine katkıda bulunacaktır.

Kamu görevlerine yapılan işe alımlarda mülakat uygulamalarının kaldırılması, adalet, liyakat, şeffaflık, güvenilirlik, verimlilik ve sosyal adalet ilkelerine uygun bir yaklaşımı temsil etmektedir. Bu kanun teklifi, kamuda işe alımların daha adil ve objektif bir temele dayandırılmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Mülakatların kamu personeli alımlarında adaletsizliklere neden olduğunu ve liyakati önemli ölçüde etkilediğini düşünmekteyiz. Devlet kamu hizmet ve görevlerine Devlet memuru olarak atamalarda ek olarak sözlü sınav yapılmamalıdır. Mülakat uygulamaları, ek bir maliyet ve zaman kaybı oluşturur. Bu teklifin kabul edilmesi, kamu kaynaklarının daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlayacak ve mülakat sistemi tamamıyla kaldırılacaktır.

MADDE 2- Uzman yardımcılarını mesleğe özel yarışma sınavı ile alınmalıdır. Uzman yardımcılığı giriş sınavı merkezi sınav sonuçlarına göre; yalnızca yazılı sınavdan oluşmalıdır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

DEVLET MEMURLARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 50'inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Devlet kamu hizmet ve görevlerine Devlet memuru olarak atamalarda ek olarak sözlü sınav yapılmaz. Sınavların yapılmasına dair usul ve esaslar, sınava tabi tutulmadan girilebilecek hizmet ve görevler ve bunların tabi olacağı esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanacak bir genel yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uzman yardımcılarını mesleğe özel yarışma sınavı ile alınır. Uzman yardımcılığı giriş sınavı merkezi sınav sonuçlarına göre; yalnızca yazılı sınavdan oluşur. Öğrenim dalları itibarıyla belirlenecek uzman yardımcılığı kadrolarına giriş sınavı için, eleme sınavı sonucunda aranacak puan türleri, taban puanları ve sınavda alınan başarı derecelerine göre çağrılacak aday sayısı tespit edilerek, giriş sınavı duyurusuyla ilan edilir. Ancak, giriş sınavına çağrılacak aday sayısı, atama yapılacak kadro sayısının on katından fazla olamaz. Yazılı sınav, kurumun görev alanına göre yönetmelikle belirlenen konulardan yapılır.

Sınav komisyonu, kurum içinden veya dışından yönetmelikle belirlenen kişilerden oluşur. Yazılı sınavda başarılı sayılmak için, yüz tam puan üzerinden en az yetmiş alınmış olması şarttır. Başarı puanı en yüksek olan adaydan başlanmak suretiyle giriş sınavı duyurusunda belirtilen uzman yardımcısı kadro sayısı kadar asıl adayın isimleri ilan edilir. Giriş sınavı duyurusunda belirtilen uzman yardımcısı kadro sayısının yarısını geçmemek üzere komisyon tarafından belirlenen sayıda yedek adayın isimlerini kapsayan bir liste belirlenerek ilan edilir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.